

Stappenplan SGBP + Inspiratie

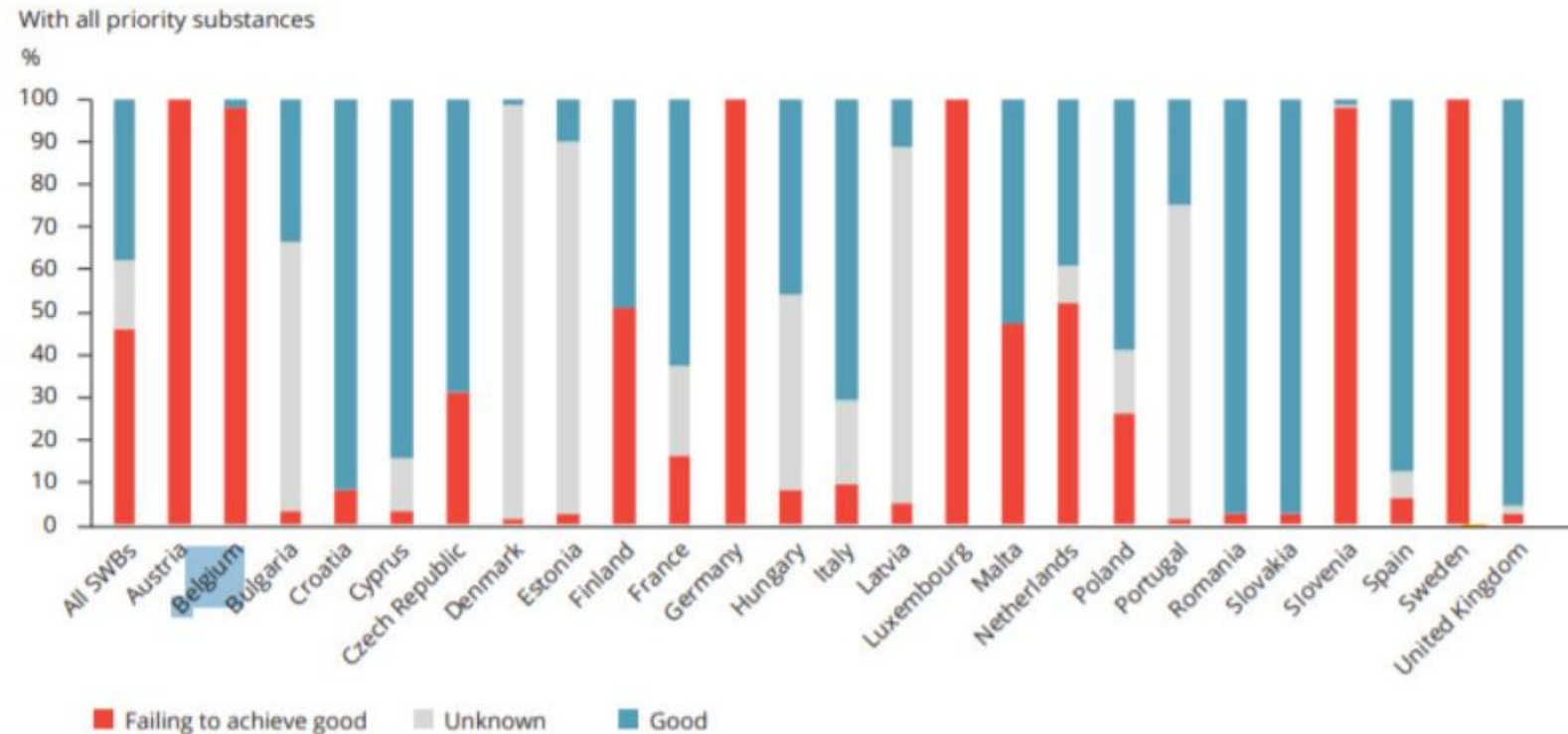
Analyse natuurbeweging

- Feitelijke situatie vandaag
 - Er is hier en daar vooruitgang merkbaar in verschillende kwaliteitselementen voor oppervlaktewater, edoch:
 - We halen geen enkele doelstelling van EU Kaderrichtlijn Water
 - Helpt Vlaamse waterlopen scoort slecht
 - Geen enkele waterloop scoort “goed”, laat staan “zeer goed”
 - 60 % van gevallen geen vooruitgang
 - 6 % van de waterlopen is er zelfs een achteruitgang (Verboden!)
 - Voor grondwater zijn er ongunstige trends merkbaar voor nitraat en de kwantitatieve toestand

Analyse natuurbeweging

- Vlaanderen rode lantaarn Europese peloton

Figure 3.2 Chemical status of all surface water bodies, with all priority substances (top) and without uPBTs (bottom)

Analyse natuurbeweging

- Doelstellingen nieuwe plan
 - Vlaanderen is volgens SGBP onderverdeeld in 195 oppervlaktewaterlichamen
 - Er zijn **zes klassen** om de waterdoelstelling te bepalen.
 - Enkel voor waterlichamen in **klasse 1 en 2** zal de goede toestand behaald worden in **2027**
 - Slechts 1 waterlichaam zit in klasse 1, 14 waterlichamen in klasse 2
 - Maw: voor slechts **15 van de 195** waterlopen wordt de goede toestand dus bereikt in 2027, dat is **nog geen 10% van alle waterlichamen**.
 - De meeste daarvan bevinden zich in Limburg. West-Vlaanderen is problematisch, daar zit geen enkele waterloop in klasse 1 of 2.

Belangrijk om te weten

- De waterlichamen in klasse 1, 2 en 3 worden voortaan 'speerpuntgebieden' genoemd en de waterlichamen in klasse 4 en 5 'aandachtsgebieden'. In totaal zijn er 66 speerpuntgebieden en 86 aandachtsgebieden. Voor klasse 4 wordt ervan uitgegaan dat de goede toestand pas gehaald wordt in 2033, voor klasse 5 is dat nog later.
- Dan is er nog klasse 6, waar er zelfs in 2033 een slechte toestand zal zijn. Hier worden geen specifieke extra maatregelen voorzien, enkel generiek beleid. Het beleid legt zich zo neer bij een slechte toestand, ook op lange termijn. Dit is problematisch en zelfs dramatisch. Het gaat in totaal over 43 waterlichamen in klasse 6. Het gaat daarbij niet enkel over havendokken, maar bv. ook over de Gentse binnenwateren en de Brugse Reien. Ook de Ijzer en zelfs het Zwin, dat één van onze top natuurgebieden voedt, vallen in klasse 6.

Doc belangrijk voor vrijwilligers/natuurpunters/etc

via onderstaande figuur kan u de plandelen raadplegen

beheerplan
Vlaams niveau

bekkenspecifieke
delen

grondwatersysteem-
specifieke delen

zoneringsplannen
en GUPs

maatregelenprogramma

Naar jouw bekken!

<https://sgbp.integraalwaterbeleid.be/bekkens>

Naar jouw bekken!

Maasbekken

Het **bekken specifieke deel voor het Maasbekken** maakt deel uit van de stroomgebiedbeheerplannen Schelde en Maas voor de periode 2022-2027.

Het bekkenspecifieke deel bestaat uit **5 hoofdstukken** die u apart kan bekijken door het hoofdstuk van uw keuze aan te klikken in de linkernavigatie of via onderstaande vakken.

Algemene informatie over de inhoud en het planproces van de bekkenspecifieke delen en over de brongegevens kan u hier raadplegen:

inhoud bekkenspecifieke delen

planproces bekkenspecifieke delen

brongegevens bekkenspecifieke delen

Kennismaking

Wie is wie

Drukken

Toestand

Visie en acties

Algemene uitdagingen

Gebiedsgerichte uitdagingen

A hand with a light skin tone is pointing its index finger towards the box labeled 'Gebiedsgerichte uitdagingen'. The hand is positioned on the right side of the image, with the finger pointing towards the center-right.

Stroomgebiedbeheerplannen van de laatste kans

Duwtje geven: Naar jouw bekken!

Gebiedsgerichte uitdagingen

Werken aan de goede toestand doen we **stap voor stap, gebied per gebied** en **samen**.

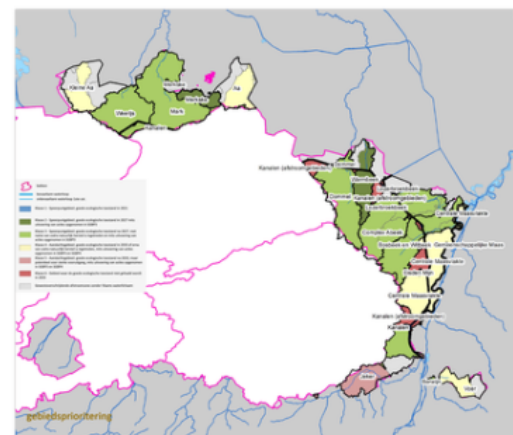
Gebiedsprioritering

De kaderrichtlijn Water stelt voor alle waterlichamen een goede toestand voorop. Vanuit het gegeven dat het behalen van die goede toestand moeilijk haalbaar is binnen het opgelegde tijdsobjectief en op basis van de nog onvoldoende waterkwaliteit en de afstand tot de doelstellingen van de kaderrichtlijn Water wordt de in de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 uitgewerkte gebiedsspecifieke aanpak met de aanduiding van speerpunt- en aandachtsgebieden verder gezet.

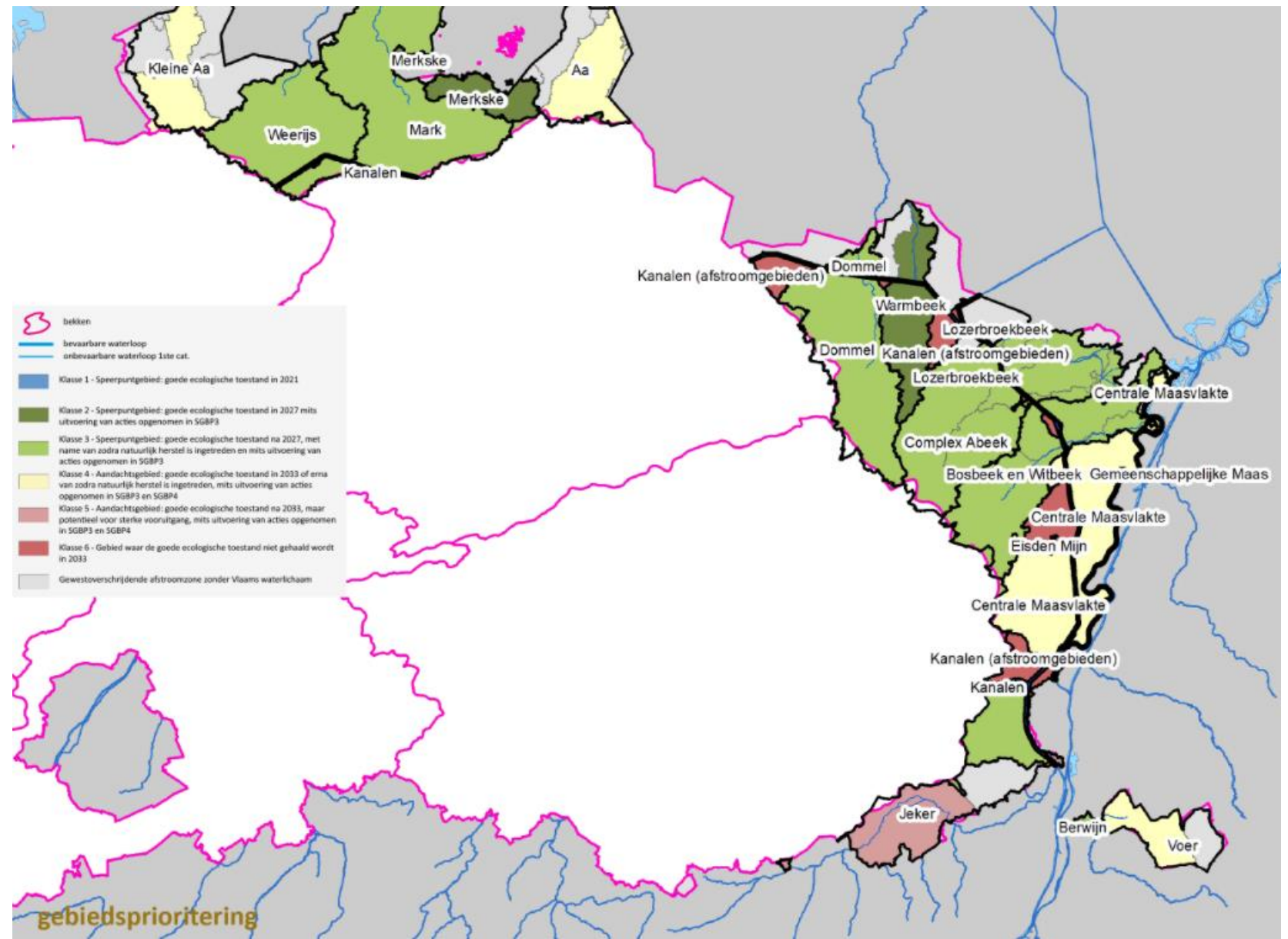
Om wat meer reliëf aan te brengen in de verschillende gebiedstypes werden de oppervlaktewaterlichamen ingedeeld in **6 klassen**, afhankelijk van hun doelafstand tot de goede toestand. Dit gebeurde op basis van de laatst beschikbare kwaliteitsgegevens en op basis van andere, pragmatische criteria (bijvoorbeeld lopende of geplande projecten in het gebied, evolutie van de waterkwaliteit over een langere periode, continuïteit van het beleid, ...). Waterlichamen met een kortere doelafstand worden in klasse 2, 3 of 4 ingedeeld. Waterlichamen met kansen omwille van lokale initiatieven zijn onder klasse 5 ingedeeld. Waterlichamen met een grote doelafstand en de meeste kunstmatige waterlichamen (kanalen, met focus op scheepvaart of waterdoorvoer) zijn in klasse 6 ondergebracht.

Op basis van de huidige waterkwaliteit en de afstand tot de opgelegde normen van de kaderrichtlijn Water zijn in het Maasbekken Merkske, Mark, Weerij, Dommel, Warmbeek, Itterbeek I en II, Abeek, Lossing, Bosbeek en Berwijn aangeduid als speerpuntgebieden. In deze gebieden willen we tegen 2027 de goede watertoestand bereiken of alle nodige acties hiervoor in uitvoering hebben. Ook in de aandachtsgebieden staat een gebiedsgerichte werking voorop, zodat hier al de eerste stappen gezet worden om tegen 2033 een goede watertoestand te bereiken.

Kunstmatige waterlichamen (kanalen) werden in het Maasbekken sowieso in klasse 6 ondergebracht, omdat de focus hier op andere doelen (scheepvaart) ligt, en minder op milieukwaliteit.

Naar jouw bekken

Naar jouw bekken!

Gebiedsgerichte werking rond water

Ruimte voor water én waterlopen met een goede ecologische toestand vormen belangrijke doelstellingen. Deze doelstellingen kunnen slechts op een goede, duurzame manier gerealiseerd worden als de waterlopen op een **Integrale manier** benaderd worden.

Het bekkensecretariaat brengt alle betrokkenen samen in een **gebiedsgericht overleg**. Dit overleg is onlosmakelijk verbonden met de geplande acties op het terrein, die individueel zijn opgenomen in het actieprogramma. De verschillende partners werken er samen, zoeken naar oplossingen en synergieën, en stemmen de acties op elkaar af. Het gebiedsgericht overleg zorgt er bovendien voor dat de acties passen binnen het globale verhaal van beleid, vergunningen, en handhaving. Zo komen we op het terrein sneller tot resultaat. Ook overleg en afstemming met de verschillende betrokkenen over de bekken- en landgrenzen heen is hierbij nodig.

De komende planperiode zet het bekkensecretariaat alvast de gebiedsgerichte werking verder voor de Warmbeek, Bosbeek-Witbeek, Dommel en het Merkske. Ook voor de Abeek-Lossing-Itterbeek, Mark en Weerijds worden integrale waterprojecten opgestart.

Uiteraard blijven we ook in de andere gebieden in het bekken investeren in een betere waterkwaliteit en een betere bescherming tegen wateroverlast en watertekort.

Voor meer informatie over de gebiedsgerichte werking, zie [bekkenwebsite](#).

Speerpuntgebieden

Aandachtsgebieden

Andere gebieden

Aandachtsgebieden

Aandachtsgebieden zijn oppervlaktewaterlichamen waarvoor we een goede ecologische toestand tegen 2033 haalbaar achten (klasse 4) of waarvoor we een belangrijke waterkwaliteitsverbetering kunnen realiseren (klasse 5).

In het Maasbekken verwachten we dat voor:

- de Maas I, II & III, Grindplas Kessenich, Spaanjerd-Heerenlaak, De Aa, Voer en de Kleine A-Wildertse Beek de ecologische toestand goed kan zijn in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden), met de uitvoering van het maatregelenprogramma 2022-2027 én met bijkomende acties in de periode 2028-2033 (klasse 4)
- de Jeker I en II de ecologische toestand in 2033 nog niet goed zal zijn, maar er is wel potentieel voor een sterke vooruitgang, omdat er win-wins mogelijk zijn met andere waterdoelstellingen of omdat er waardevolle lokale waterlichamen binnen het afstroomgebied liggen (klasse 5)

Naar jouw bekken! De Jeker

actieprogramma

Het actieprogramma voor de Jeker omvat volgende gebiedsspecifieke acties

nr	titel	initiatiefnemer(s)
6_F_0362	Uitbreiding van het afwaartse gecontroleerd overstromingsgebied op de Beek in Diets-Heur (Tongeren)	Rioolbeheerder : Inter-aqua, Provincie Limburg
6_F_0368	Aanleg van een overstromingszone aan de Vloedgracht	Rioolbeheerder : Inter-aqua, Provincie Limburg
7B_E_0033	Gebiedsgericht project om verontreiniging met pesticiden vanuit de land- en tuinbouwsector terug te dringen in het afstroomgebied van de Jeker	Andere initiatiefnemer
7B_H_0024	Aanpak zwerfvuil in de waterlopen door het plaatsen van zwerfvuilvervangende in de Bosbeek, de Jeker en de Dommel en via gerichte lokale campagnes	Bekkensecretariaat Maasbekken
8A_E_0387	Openlegging van de Beek in Diets-Heur	Provincie Limburg
8B_A_0153	Anti-erosie maatregelen verder uitvoeren in het afstroomgebied van de Jeker: o.a. Diets-Heur, Vrerem, Nerem, Riemst	Alle Gemeenten

Om de goede toestand te behalen in dit gebied zijn ook generieke acties nodig van de sectoren landbouw, huishoudens en bedrijven.

Acties voor de verdere uitbouw en optimalisering van de afvalwatersanering maken deel uit van de [generieke acties](#) en van de [zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen](#).

actieprogramma Maasbekken

Actiefiche 6_F_0368

Titel: Aanleg van een overstromingszone aan de Vloedgracht

Info omtrent het maatregelenprogramma

Maatregelgroep: Overstromingen

Maatregel: Water bergen

Bron: SGBP 2022-2027

Schaalniveau: Gebiedsspecifieke actie

Planonderdeel: Maasbekken 2022-2027

Type Actie: Nieuw

Algemene gegevens

Beschrijving: Realisatie van een overstromingszone op de Vloedgracht in Riemst, i.s.m. Fluvius.

Initiatiefnemer(s): Rioolbeheerder : Inter-aqua, Provincie Limburg

Betrokkenen: Gemeente: Riemst, Boerenbond

Beleidsplan:

Inspiratie

- Om in te breken op voorliggende Stroomgebiedbeheerplannen

Thema's die jullie kunnen behandelen

Watertoevoer:

- grondwateronttrekking
- minimaal debiet en waterstand
- infiltratie bovenstrooms
- captatie/ diepdrainage met invloed
- bufferbekken bovenstrooms met effect
- veengrond?
- beekprofiel/ afvoer vs ophouden
- noodzaak water RWZI voor zomerpeil waterloop?
- bronbemaling (bv. tunnels)
- ophogingen

Waterkwaliteit:

- waterzuivering (ontbreken van)
- erosie maatregelen bovenstrooms/ teelten/ behoud KLE
- pesticidedruk
- overstorten
- verzilting
- plasticvervuiling/ zwerfvuil en maatregelen
- beekprofiel (zelfzuiverend vermogen)
- illegale afvoer (bv. reinigingswater stallen)/ gedempte poel of gracht?

Andere drukken:

- recreatie
- harde oevers
- scheepvaart/ pleziervaart
- ...

Natuur:

- natuurverbinding
- rekening houden met waterafhankelijke natuur (bv. broedvogels/ steltlopers)
- faunapassages waterafhankelijke diertjes (wegen)
- vismigratie
- exotenbestrijding
- gradiënten in oever en paaiplassen
- oppervlakte natte natuur
- structuurherstel
- poldergraslanden/ meersen/ moerasherstel/ bos op infiltratiebodems
- S-IHD? IHD?

Kansen?

- waterberging en natte natuur?
- infiltratiezones?
- landschapsherstel?
- gecoördineerde handhaving?
- stapstenen natte natuur?
- infiltratie bronbemaling?
- natuurlijk beheer oevers (watertalk.be)
- waterbuffering/spaarbekkens en natuur?
- groenaanleg/ infiltratie woonzone/ bedrijventerrein?

Mogelijke insteken voor eigen bezwaar

- Eerdere ideeën geopperd in bekkenraad (maar niet weerhouden)
- Eigen gebiedsgerichte acties van Natuurpunt (of op til)
- Lozingspunten die nu niet aangepakt worden
- **Niet: rioleringen** geen individuele rioleringsacties opgenomen in de bekkenspecifieke delen, wel algemeen. Voor projecten met een specifieke impact op SBZ gebied wordt hiervoor een uitzondering gemaakt.
- Problemen met grondwaterwinningen
- Natte natuur-ideeën die zouden passen binnen Blue Deal!
 - aankoopsubsidies tot 90%?

Voorbeelden afdeling Nete

- Inschrijven van nieuwe acties
 - “Aansluiten meanders tussen Herentals (stuw) en RWZI. Verlagen dijk, verondiepen van de Kleine Nete en aanleg voorde (lage stuw die bij laagwaterstand dienst doet als rivierovergang). “
 - “Inrichten van het Abroek (Herentals) als overstromingsgebied. Open leggen van de Molennete en herstel historische loop Kleine Nete.”
 - “Herstel van het waterbergend vermogen van de ingeklonken veengronden van het Geels gebroekt (Geel). Opstart van een strategisch project voor het uitwerken van alternatieven voor het huidig landgebruik.”
 - Moratorium op nieuwe grondwaterwinningen. Herbekijken van bestaande vergunningen op basis van hydrologische studie vallei.

Voorbeelden voor eigen bezwaar (via afdeling Nete)

- “Inrichten van blauwgroene eilanden langs de Aa, ter hoogte van afgesneden meanders a/ den Haert-Hoeven, Poederlee, b/Getlagen, Herentals, c/monding Bosbeek, Vorselaar.”
- “Aanpakken overstort X die grote invloed heeft op Natuurgebied X”
- “Uitdoofscenario uitwerken voor zonevreemde weekendverblijven en landbouwgronden in de Speciale beschermingszones de Visbeek (Kindernouwbeek/Bosbeek) en Zeggeloop (Lille). Herstel van het veenmoeras van de Lilse zegge langs de Zeggeloop. “
- Herstel van het waterbergend vermogen van de ingeklonken veengronden van het Geels gebroekt (Geel). Opstart van een strategisch project voor het uitwerken van alternatieven voor het huidig landgebruik.

Nieuwe acties die SGBP moet opnemen

- “Dempen bovenstrooms deel Mortelloop: Door acties binnen Natuurinrichting en LIFE Averbode Bos en Heide is het meest bovenstroomse deel van de Mortelloop een nutteloze, drainerende gracht geworden die een sterk negatieve invloed heeft op omliggende natuurwaarden binnen SBZ. Initiatiefnermer: Prov Antw & Natuurpunt”
- “Opmaak ecohydrologische studie voor vallei van de Grote Laak: kan samensporen met de acties binnen sanering van Grote Laak. Belangrijke winwin kan behaald worden indien volledige vallei opgenomen wordt in ecohydrologische studie die ook de effecten van bovenlopen en grachten mee in rekening brengt. Noodzakelijke en mogelijk toekomstige acties voor herstel van waterbufferend en grondwateraanvullend vermogen van de vallei kunnen zo bepaald worden. initiatiefnemers: OVAM, V
- “Herstel natuurlijke watertafel in natuurgebied Bruggeneindse Goren: Natuurgebied gelegen langs en tussen ‘Goorloop’, ‘Leemheideloop’, ‘Binnenbeek’ en ‘Molenloop’ wordt momenteel met pompgemaal leeggetrokken ifv zonevreemde grootschalige landbouw. Minimumpeilen en afspraken moeten gemaakt en bewaakt worden om natuurlijk bufferend vermogen van dit voormalig veengebied te herstellen. Initiatiefnemers: VMM, Prov Antw, Natuurpunt””

Concrete voorbeelden afdeling Nete

- Bijkomende actie inschrijven vanuit bekkenraad (ingediend midden 2020)
“Zuiveren Vaartloop die vanuit Nederland de Rode del binnenstroomt en zeer nutriëntenbelast is. Op Nederlands grondgebied in Reusel is dit een intensieve landbouwzone waarbij er de laatste jaren regelmatig overtredingen zijn vastgesteld. Initiatiefnemer: VMM ism Waterschap en provincie Antwerpen.”
- Antwoord VMM: “Niet meer meegenomen (zie ook verslag bekkenbestuur). **Best in te dienen in het kader van het openbaar onderzoek!**”